

Naar een effectief en breed geaccepteerd vossenbeheer

Omgaan met een probleemsoort

De vos rukt op in Nederland, en dat gaat niet zonder problemen. Onderzoekers gaan echter niet meer alleen op hun ervaring af, maar werken met harde getallen om allerlei oplossingen door te kunnen rekenen. Ze kijken ook naar de ambiance waarin de vos leeft, zowel de natuurlijke als de menselijke omgeving.

De vos is in Nederland een 'probleemsoort'. Hij krijgt er als vanouds de schuld van als er kippenhokken zijn leeggeroofd of lammeren zijn aangevallen, maar ook nieuwe problemen doemen op. De vos trekt op naar de stadranden, waar hij leeft van stedelijk afval; hij rooft weidevogelnesten leeg die door boeren met agrarisch natuurbeheer worden beschermd, en hij heeft ziekten als hondsdolheid en vossenlintworm onder de leden.

De aanpak van 'het probleem vos' is de afgelopen decennia veranderd. 'Er zijn twee tendensen', zegt Alterra-onderzoeker

drs. Rob van Apeldoorn. 'De eerste is een omslag van kwalitatief naar kwantitatief onderzoek. Vroeger waren we tevreden als een onderzoeker vanuit zijn ervaringskennis een oordeel velde om tot een oplossing te komen. Nu willen we kwantitatief onderbouwde oplossingen. Dat betekent dat onderzoekers met harde gegevens over de soort via populatiemodellen uitrekenen wat de effecten zijn van diverse beheersopties.' De tweede tendens die Van Apeldoorn onderscheidt, is dat probleemsoorten als de vos – of de gans – steeds vaker in zowel

een ecologische als een maatschappelijke context worden bekeken. De predatie op weidevogels is een voorbeeld. De vos rooft nesten leeg en jaagt op kuikens, en heeft daarmee – samen met andere predatoren – invloed op de weidevogelpopulatie. 'En de boer en de vele vrijwilligers die moeizaam de grutto's beschermen, zien met lede ogen aan hoe de vos oprukt. Onderzoekers besteden dus ook aandacht aan economische en sociale kosten en baten van de diverse beheersopties.'

De modellen werken

Deze twee tendensen worden zichtbaar gemaakt in het boek 'Naar een effectief en breed geaccepteerd vossenbeheer', een zojuist verschenen verslag van een in 2004 gehouden symposium dat nog steeds actueel is. Dat modellen inderdaad werken, blijkt uit de bijdrage van Alterra-onderzoeker dr. Chris Klok in het boek. De onechte karetschildpad had bijvoorbeeld geen baat bij de bescherming van nesten en eieren op subtropische stranden. Uit modelberekeningen bleek dat het maken van openingen in visnetten, waardoor de jonge zeeschildpadden konden ontsnappen, wel zou werken. Door een brede invoering hiervan is de soort nu niet langer bedreigd. Uit het boek blijkt dat Nederland ver achterloopt met de aanpak van dit soort problemen. 'Het ontbreekt veelal aan harde data. En modellen worden maar zelden toegepast om beheersopties te vergelijken', stelt Van Apeldoorn. 'We nemen in Nederland nog genoegen met kwalitatieve gegevens. Qua kwantificering lopen we echt achter. Die is echter wel hard nodig omdat het daarmee gemakkelijker is om de discussie in den brede te trekken en met goed door-gerekende oplossingen te komen, nationaal, regionaal of lokaal.' ■

Meer informatie: Rob van Apeldoorn, tel. (0317) 47 87 04 of rob.vanapeldoorn@wur.nl, Chris Klok, tel. (0317) 47 78 71 of chris.klok@wur.nl. 'Naar een effectief en breed geaccepteerd vossenbeheer' is verkrijgbaar bij het Faunafonds, zolang de voorraad strekt, tel. (078) 639 53 75, gratis maar met verzendkosten van € 2,50 per exemplaar.